

Малишевська Ірина Анатоліївна

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Освіта для дітей з особливими освітніми потребами ґрунтується на принципах виваженої педагогіки, яка передбачає, що відмінності між людьми є природним явищем і навчання потрібно відповідним чином адаптувати до потреб дітей. Це, у свою чергу, вимагає вдосконалення системи спеціальної освіти, її форм, змісту шляхом впровадження корекційно-педагогічних технологій, які б сприяли всебічному розвитку особистості з обмеженими психофізичними можливостями, збереженню їх психофізичного здоров'я.

Різним аспектам впровадження ефективних оздоровчих методів, технік, методик корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами присвячені наукові дослідження В. Засенка, А. Колупаєвої, С. Миронової, Н. Пахомової, Т. Сак, В. Синьова, Є. Соботович, В. Тарасун, Л. Фомічової, М. Шермет та ін.

В. Безпалько зазначає, що будь-яка дидактична задача розв'язується за допомогою адекватної технології навчання, цілісність якої забезпечується взаємопов'язаними компонентами: організаційної форми, дидактичного процесу і кваліфікації вчителя. Адже саме майстерність педагога об'єднує основні принципи й компоненти методичної системи навчання, враховує особливості матеріально-технічної бази й особистісні цінності й прагнення учня і через спільну педагогічну діяльність йде до кінцевої мети – всебічно розвинена особистість учня [1].

Удосконалення корекційно-педагогічної роботи з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку вимагає впровадження оздоровчих педагогічних технологій у систему корекційної освіти. Так, В. Синьов, А. Шевцов вважають, що у рамках корекційної педагогіки необхідно впроваджувати такі новітні технології навчання та форми організації освітнього процесу, які б сприяли підвищенню його ефективності. А. Ільченко зауважує, що організація навчально-виховного процесу у спеціальній школі має здійснюватись на основі нових підходів, які б створили умови для повноцінного розвитку дитини з

обмеженими можливостями. Н. Пахомова зазначає, що корекційна технологія – це модель системи дій дефектолога і дитини, які необхідно виконувати в ході оптимально організованого корекційного процесу з метою одержання високого рівня особистісного психофізичного розвитку, успішної адаптації до умов життя та соціалізації [2]. Науковець виділяє головні напрями реалізації корекційних технологій: розробка інтенсивних корекційних методів навчання, навчальних дисциплін і програм; науково-методичне забезпечення корекційного процесу; комплексні діагностичні методики, тести, опитувальники; методики соціально-психологічної оцінки .

Науковці визначають, що оздоровчі технології – це всі ті психолого-педагогічні технології, які направлені на виховання у дітей культури здоров'я, особистісних якостей, які сприяють його зміцненню та збереженню, а також формування уявлення про здоров'я як найвищої цінності у житті.

Поглиблення тенденції диференціації спеціальної освіти, реалізація принципу варіативності спонукає педагогів спеціальних навчально-виховних закладів до розроблення нових оздоровчих педагогічних технологій, які сприятимуть якісній корекційній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами для покращення їхнього здоров'я.

Аналіз даних медичної статистики дає підставу для висновку щодо загрозливого стану здоров'я дітей. Так, внаслідок соціально-політичних, демографічних змін і глобальної екологічної кризи в Україні зростає кількість дітей, які страждають психічними і фізичними хворобами.

Основними причинами зниження здоров'я дітей з особливими потребами є не тільки результати тривалої несприятливої дії соціально-економічних чинників, але й низки педагогічних: інтенсифікація навчального процесу (постійне збільшення темпу й збільшення навантаження); невідповідність програм і технологій навчання функціональним і віковим особливостям дітей; недотримання елементарних фізіологічних вимог щодо організації навчально-виховного процесу; недостатня кваліфікація педагогів з питань охорони здоров'я дітей; масова неграмотність батьків з питань збереження здоров'я дітей.

Усе вище зазначене висуває нагальну потребу щодо насичення змісту корекційної освіти турботою про здоров'я дітей з психофізичними вадами. Це передбачає запровадження системи педагогічних, медичних, соціальних заходів, спрямованих на відновлення, корекцію або компенсацію порушених психофізичних функцій, станів, особистісного та соціального статусу дітей. Йдеться про допомогу дитині у кризових ситуаціях, в оптимальній адаптації до нових соціально-економічних і політичних умов.

Оздоровчі технології корекційної освіти ми розглядаємо, як науково-обгрунтовану систему засобів, спрямовану на поліпшення педагогічного, психологічного та медичного супроводу дітей з особливими потребами, яка направлена на корекцію, захист і зміцнення особистого здоров'я та формування ціннісного ставлення до нього.

Таким чином, сьогодні основним завданням педагогічних колективів корекційної освіти є створення і використання комплексу оздоровчо-педагогічних технологій, спрямованих на зміцнення, збереження та корекцію здоров'я дітей з особливими потребами.

Впровадження новітніх оздоровчих педагогічних технологій у навчально-виховних процесі дітей з особливими потребами визначаємо як реальну необхідність, зумовлену сучасним реформуванням корекційної системи освіти в Україні.

Список використаних джерел

1. Лук'янова Л. Б. Екологічна освіта у професійно-технічних навчальних закладах: теоретичний і практичний аспекти : монографія / Л. Б. Лук'янова. – К. : Міленіум, 2006. – 252 с.
2. Пахомова Н. Г. Методологічні основи та структурні компоненти педагогічних технологій корекційної роботи / Н. Г. Пахомова // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / за ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. – Вип. XV. Серія: соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. – С. 81–85.